ՓՏԱԾՆԵՐԸ ԱՆՃԻՏԵԼՈՒ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Posted on August 1, 2018 by Keghart

Category: Opinions

Պարոյր Յ. Աղպաշեան, Պէյրութ, 1 Օգոստոս 2018

Հայաստանի անկախութենէն ետք, յատկապէս երկրորդ եւ երրորդ նախագահական իշխանութիւններու շրջաններուն, ճիշդ է, հայրենիքը ունեցաւ իր իրագործումները, յառաջդիմութիւններն ու նուաճումները, բայց, նոյնքան (եւ աւելի)՝ իր աւերիչ, վնասաբեր ու գայթակղեցուցիչ կողմերը:

MediaLab

Բռնատիրութիւն կոչելը շատ “մեղմացուցիչ” է, ի դէմս Քոչարեանի նման վիշապի մը, որ անյագ արիւնարբութեամբ, կեղեքեց ժողովուրդը, կողոպտեց հասարակութիւնը, աղքատացուց բնակչութիւնը, թալանեց ազգապատկան հարստութիւնները, արտագաղթի “ախոյեան” եղաւ, մէկ խօսքով՝ արդի պատմութեան մէջ դարձաւ տխրահռչակութեան մրցանշային նմոյշ մը:

Պարոյր Յ. Աղպաշեան, Պէյրութ, 1 Օգոստոս 2018

Հայաստանի անկախութենէն ետք, յատկապէս երկրորդ եւ երրորդ նախագահական իշխանութիւններու շրջաններուն, ճիշդ է, հայրենիքը ունեցաւ իր իրագործումները, յառաջդիմութիւններն ու նուաճումները, բայց, նոյնքան (եւ աւելի)՝ իր աւերիչ, վնասաբեր ու գայթակղեցուցիչ կողմերը:

MediaLab

Բռնատիրութիւն կոչելը շատ “մեղմացուցիչ” է, ի դէմս Քոչարեանի նման վիշապի մը, որ անյագ արիւնարբութեամբ, կեղեքեց ժողովուրդը, կողոպտեց հասարակութիւնը, աղքատացուց բնակչութիւնը, թալանեց ազգապատկան հարստութիւնները, արտագաղթի “ախոյեան” եղաւ, մէկ խօսքով՝ արդի պատմութեան մէջ դարձաւ տխրահռչակութեան մրցանշային նմոյշ մը:

Այսօր, հայրենիքն ու ժողովուրդը խողխողող եւ առեւանգող այս խաչագողը, իր աներեւակայելի իւրացումներու ու խորհրդաւոր սպանութիւններու ճամբով, ապաստան գտած ու ծուարած է իր դղեակներէն մէկուն… նկուղին մէջ:

Երկրորդ նախագահը՝ Սերժ Սարգսեան, նոյնպէս գալարուեցաւ Քոչարեանական թոհուբոհին մէջ, ժողովուրդը թշուառացնելով ու չարչրկելով, բայց, աւելի ճկուն ու դիւանագէտ փորձագիտութեամբ, որովհետեւ, իր ուշադրութիւնը կեդրոնացուց արտաքին քաղաքականութեան վրայ, ներքին վիճակը թողլքելով թափթփածութեան եւ անտարբերութեան քամիներու ոլորտներուն մէջ:

Օրին, այս բոլոր այլանդակութիւններն ու խժդժութիւնները, սահմանազանցումները եւ

օրինախախտումները կը քննադատէինք, կը պախարակէինք ու կը մերկացնէինք, շինիչ ու կառուցողական դիտաւորութեամբ եւ ոչ թէ՝ աժան կամ գծուած ոճով։

Արդի՞ւնք.

Հալածանք եւ անուանարկում, լուտանք եւ յիշոց մեր հասցէին, այն արդարացիութեամբ (՞) որ մեր կատարածը հակահայրենասիրութիւն է, հակահայաստանցիութիւն է, մինչ այդպէս բարբառողներէն շատեր ոչի՛նչ ըրած էին (են) հայրենիքի նկատմամբ, իսկ մենք, մեր լրագրական ու գրչական միջոցներով, կը փորձէինք զգաստացնել ու բացայայտել այն վտանգները, որոնք կը սպառնային հայրենիքին։

Մենք *անխախտօրէն* եւ *անտեղիտալիօրէն* շարունակեցինք մեր ուղեգիծը, որովհետեւ կը տեսնէինք ու կը զգայինք այն ահաւոր գահավիժումները, որոնք հայրենիքը կը ձեւափոխէին ու կը բզքտէին։

Բայց, մէկ կողմէն՝ սփիռքահայ հաճոյախօսներ, միւս կողմէն՝ հայրենական արկածախնդիրներ, զիրար ամբողջացնելու մոլուցքով ու հաւկուրութեամբ, կը փորձէին հայ ժողովուրդը “կլլեցնել”, թէ ամէն ինչ բնական է (կամ՝ *նորմալ ա*), հետեւաբար, ոչ ոք իրաւունք ունի միջամուխ ըլլալու այս սերտակցութեան մէջ, իսկ “ընդդիմադիր”ները պէտք է ենթարկուին… հաշուեյարդարի։

Սակայն, այս ընթացքին, հայրենիքը կը հիւծուէր, հայրենի ժողովուրդը կը մաշէր, սակաւապետերը կը լլկէին, կարիքաւորները կը ճնշուէին, արտագաղթը կը շարունակուէր, կեանքի պայմանները կը խեղդէին բնակչութիւնը։

Իշխող դասակարգը անտարբեր եւ անփոյթ կը հետեւէր (արդեօ՞ք) այս անցուդարձերուն, դոյզն չսթափութեան զգացումով, որովհետեւ աբողջովին կլանուած էր հարստահարութեամբ ու սեփականատիրութեամբ, բայց, որո՞ւ հաշուոյն, ի հարկէ՝ Հայաստանին ու հայ ժողովուրդին։

- Ո՞վ կրնար համարձակիլ ծպտուն հանել
- Ո՞վ կրնար հակառակիլ
- Ո՞վ կրնար քննադատել
- Ո՞վ կրնար պոռթկալ
- Ո՞վ կրնար… հայհոյել

Միամտութիւն չէր, այլ՝ գերազանցապէս բթամտութիւն էր մտածել, որ մէկը, ոեւէ՛ մէկը, փորձէր այդ քայլին դիմել։

Ի՛նչ հեգնանք, Պրն. Քոչարեանը, իր նախագահական առաջին իսկ օրէն, համարեա բղաւեց.

“*Իմ կուսակցութիւնս իմ ժողովուրդս է*”։

Բայց, ի՞նչ ըրաւ իր ժողովուրդին, բացի զայն խոշտանգելէ եւ յօշոտելէ։

Ատենին գրած ու պահանջած էինք, որ հայրենի պատկան իշխանութիւնները *բերման* պէտք է ենթարկեն այս անուղղան, որովհետեւ իր դէմ կան *թոնով* ամբաստանագիրներ, իսկ իր վզին՝ քրէական փաստաթուղթեր, նաեւ անհաշուելի զաւթումներ:

Նոր իշխանութիւնները, գլխաւորութեամբ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի, արդէն ձեռնարկած են նման տնօրինման արագացման գործին: Կը մնայ որ այս բոլորը յանգին արդարադատ վճիռներու:

*****

Գաղտնիք չէ, որ փտածութիւնը ողողած էր ամբողջ Հայաստանը, որովհետեւ իշխանաւորները իրենք փտած էին եւ ամէն տեղ ունէին իրենց հետեւորդներն ու գործադրողները, որոնք պարտաւոր էին այդ ուղիով ընթանալ եւ պարարտացնել իրենց մեծաւորներու քսակներն ու իրենց գրպանները:

Պարզ էր, որ այդ իշխանաւորները իւրայիններ տեղադրած էին ամենուրէք, ատոնք ըլլան պետական կառոյցներ, կառավարական ցանցեր եւ ընդհանրապէս այն աղբիւրները, որոնք յորդառատ եւ անսպառ հարստութիւններու դուռ կը բանային:

Այլապէս, այդպիսի փտածներ ինչպէ՞ս կրնային զեխ ու ցոփ կեանք վարել, պերճանքներով ու շռայլանքներով, երկրէն ներս թէ դուրս դղեակներու տէր դառնալ, առեւտրական ընկերութիւններ հիմնել եւ, անհակակշիռ սանձարձակոնութեամբ,զանոնք վերածել իրենց անբնական “ագարակ”ներուն:

Զարմանալի չէ՞ որ՝ անկախ Հայաստանի մէջ, ոչ ոք զսպուեցաւ իր կատարած ապօրինի արարքներուն համար, ոչ ոք դատուեցաւ, ոչ ոք արգելափակուեցաւ, ոչ ոք սանձուեցաւ, որովհետեւ բոլոր փտածները հովանաւորուած էին, իսկ հովանաւորեալները ստեղծած էին իրենց երկաթեայ ամրոցները, ուր ոչ ոք կը համարձակէր մուտք գործել կամ խանգարել իրենց հանգիստը, իսկ ծորակները բաց էին հոսելու եւ օգտուելու Հայաստան դրախտավայրի պուրակներէն:

Տակաւին, մինչեւ օրս, հարց չտրուեցաւ պետական այրերուն թէ իրենց աշխատավարձերով ինչպէ՞ս կրցան դառնալ *միլիոնչիկ*, ուրկէ՞ դիզեցին իրենց հարստութիւնը կամ իրենց կառուցած հրաշագեղ ձմեռնային, ամառնային կամ արտասահմանեան ապարանքները:

Ներկայիս, երբ հասած է ժամանակը, փտածները անկիւնաւորելու, գործող իշխանութիւններուն *առաջին* եւ *անյետաձգելի* գործը պէտք է ըլլայ գրաւել կամ սառեցնել անոնց անշարժ ու շարժուն ունեցուածքները:

Ճիշդ է, այդ գործողութիւնները սկսած են թափ առնել, բայց, խուզարկութիւնները ու հետաքննութիւնները կրնա՞ն բաւարար ըլլալ, ի դէմս փտածներու կալուածներու եւ ընկերութիւններու *անուանափոխութիւններուն*, կեղծ ու գաղտնի պիտակներով, իսկ գողցուած գումարներու արտասահմանեան դրամատուներու մէջ զետեղման:

Իսկ անոնք՝ որոնք արդէն Հայաստանէն դուրս ապաստանած են, իրենց թալանած ու կորզուած գումարներով, անպայման ձեւն ու միջոցը պէտք է գտնել, զանոնք ենթարկելու բերման ու պատասխանատուութեան, այն պահանջատիրութեամբ, որ ատոնք ապօրէն են եւ կը պատկանին ժողովուրդի այն հատուածներուն, որոնք տարիներ մնացին անտէր-անտիրական, ճզմուած ու ճնշուած:

*****

Բազմաթիւ բացայայտումներու եւ երեւումներու շարքին, յատկանշական պարագայ մըն է “Հայաստան” համահայկական հիմնադրամի գայթակղութիւնը, որ սփիւռքահայութեան համար պէտք է ըլլայ զգայացունց գործողութիւն, քանի ինք *բարեմտօրէն* մուծեց-նուիրեց, իսկ ստացողը՝ *չարամտօրէն* իւրացուց-շահագործեց:

Պիտի չուզէինք զարմանալ, բայց, ստիպուեցանք զարմանալու, երբ իմացանք որ՝ հիմնադրամի գործադիր տնօրէնը՝ Արա Վարդանեան, ձերբակալուելէ, հարցաքննուելէ եւ ընդունելէ ետք յանցանքները, մէկ միլիոն դրամի երաշխաւորագիրով… ազատ արձակուած է:

“*Ա՛յ քեզ բան*”, պիտի գոռային հայաստանցիք:

Եթէ ամէն յանցագործ պարտազանցի հետ պիտի վերաբերուի նման անհեթեթութեամբ, մտահոգուելու շատ պատճառներ կրնան ծագիլ:

Կրնա՞նք *տարոսը* ըսել այն խայտաբղետ “թելեթոն”ներուն, որոնք հսկայական գումարներու եկամուտներ ունեցան:

Լաւ կ’ըլլայ որ այս թղթածրարին մասին ալ կատարուին պարզաբանումներ եւ յստակացումներ, առանց յաւակնութիւնը ունենալու կասկածի տակ առնելու անոր բերած նպաստին օգտակարութիւնը:

(Կար ժամանակ, երբ փափկանկատ մօտեցումներով եւ արտայայտութիւններով կ’անդրադառնայինք այս հիմնադրամի նկատմամբ վերաբերուելու չափաւորութեամբ ու ժուժկալութեամբ, քանի անոր թափանցիկութեան մէջ կային… մշուշոտ արատներ:

Ահաւասիկ, խնդրեմ, տխուր եւ անբաղձալի արդիւնքը):

Փաշինեանի նկատմամբ կայ վստահելիութեան մթնոլորտ, առաւել՝ լաւատեսութիւն:

Դժուար ու ծանր պատասխանատուութիւն ստանձնած է վարչապետը, որմէ դուրս պէտք է գայ պատուաբեր յաջողութեամբ, անկասկա՛ծ:

Մեր կարծիքով, եթէ նոր իշխանութիւնը, փտածութեան դէմ իր պայքարը սկսի “գլուխ”ներէն եւ արմատախիլ ընէ զանոնք, իրանի “անդամ”ները յաջորդաբար փուլ կու գան, կը չքանան, վստահաբա՛ր:

Յամենայն դէպս, փտածութեան դէմ գնացքի ճաբորդութիւնը սկսած է, խոստմնալիութեամբ, որուն համար հայ ժողովուրդը կ’ապրի անխառն ցնծութիւն,

հաւատալով որ այս է ճանապարհը ժողովրդավարութեան, բարեկեցիկութեան եւ արդարութեան: